

Sayı: 2020/4447-BU

09 Aralık 2020

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü
ANKARA

Konu: Menşe Şahadetnameleri-Menşe Belgesini Düzenleyen Ülke Hk.

Bilindiği üzere, 24.05.2019 tarihli 30783 sayılı Resmi Gazeteyle değişik yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 38.maddesi Menşe Şahadetnamesi aranacak haller başlıklı 1.fıkrasında; “205 inci maddenin dördüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla menşe esaslı ticaret politikası önlemlerine, ilave gümrük vergisine veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklerle tabi eşyanın serbest dolaşıma girişinde önlemin, ilave gümrük vergisinin veya mali yükümlülüklerin uygulanmaması için eşyanın söz konusu uygulamalara tabi ülke menşeli olmadığını veya başka bir ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla o ülke menşeli sayılmaması gerektiğini tevsik etmek üzere menşe ülkenin veya ihracatçı ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenmiş olan menşe şahadetnamesi ibraz edilir. Hükümleri yer almaktadır.

Üyelerimizden gelen vaki taleplerden anlaşıldığı üzere, bu düzenlemenin son paragrafında yer alan ifadenin uygulanması aşamasında cari işlemlerde şu şekilde problemler son bir aydır artarak yaşandığı bilinmektedir.

Örneğin Türkiye’de yerleşik ithalatçı firma adına, İtalya’dan yüklemesi yapılan ve menşe ülke İtalya olan bir eşya için, Avrupa Birliğinde merkezi Lüksemburg da yerleşik satıcısı tarafından ticari fatura, İtalyan gümrük Makamlarınca vize edilmiş A.TR dolaşım belgesi düzenlenmektedir. Bilge sistemi bu eşya için menşe şahadetnamesi aranacak kriterler arasında değerlendirme yaparak ithalat aşamasında menşe belgesi talep etmektedir. Eşya için, şirket merkezi Lüksemburg da yer alan ihracatçısı tarafından, şirket merkezi olan Lüksemburg ya da faaliyet gösterdiği diğer AB üyesi ülkede, eşyanın menşesini İtalya olarak belirterek menşe şahadetnamesini, elektronik ortam da ya da normal usulde düzenleyerek ve o ülke Makamlarınca bu belgeyi onaylatarak, Türkiye deki alıcısına ibraz etmektedir.

Bu uygulamanın sebepleri ihracatçı firmalara sorulduğunda Avrupa Birliğinde eşyanın ihraç edildiği ülkede de faaliyetlerinin olduğu, ancak firma merkezlerinin olduğu ülkelere menşe belgelerini onaylatmalarının kendi mevzuatları açısından herhangi bir sorun yaratmadığı ve buna engel bir mevzuat düzenlemesinin de bulunmadığını bildirerek genelde ihraç ülkesi dışında AB nin farklı ülkelerinde faaliyette olmaları sebebi ile bu belgeleri bir şekilde düzenlediklerini ifade etmektedirler.

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.

Ancak Gümrük idarelerince, bu şekilde düzenlenen menşe belgeleri, gümrük yönetmeliğinin 38/1 maddesinde yer alan ifade nedeni ile, menşe belgesini ancak ihracatçı ülke Makamları ya da eşyanın menşe ülke Makamlarınca düzenlenmesi gerektiği ifade edilerek kabul edilmemektedir. Bazı gümrük idarelerinde bu şekilde yapılan beyan ve işlemlerde Gümrük Kanununun 234/1-a maddesine göre işlem tesis edilemeye başlanmıştır.

Pandemi süreci ile birlikte, Avrupa Birliğinde yerleşik ihracatçı birçok firma tarafından yapılan ihracatlar da yukarıda anlatıldığı şekilde işlem tesis edilmekte ve durum düzeltilememektedir.

Bu itibarla, Avrupa Birliği ülkelerinden ihraç edilen eşyalarda örnekte verildiği üzere, ihracatçı ülke ya da menşe ülke Makamları dışında, eşyanın ihracatçısının merkezini bulunduğu ülke ya da Avrupa Birliğinin başka bir bölgesinde de faaliyeti olan aynı ihracatçı tarafından, menşe belgesi düzenlenmesi durumunda düzenlenen menşe şahadetnamelerinin kabul edilip dilmeyeceği hususunun, Bakanlık nezdinde uygulamada birlikteliğin sağlanması açısından netleştirilmesi hususunu arz ederim.

Serdar KESKİN
İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

İGMD 4458 Sayılı Gümrük Kanunu Hükümlerine göre kurulmuş bir meslek teşekkülüdür.